EESC info
European Economic and Social Committee
A bridge between Europe and organised civil society

October 2022 | ET

Kohalik vaade – 3. hooaja 21. osa – Maheauhinnad ja mahetoidu olukord Euroopas

Selles osas uurime mahepõllumajandust, mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahetoitumist ELi esimeste maheauhindade vaatenurgast. Maheauhinnad anti 2022. aasta septembris kaheksale Euroopa organisatsioonile, kes on silma paistnud kogu mahepõllumajandusliku toiduahela ulatuses: alates parimast mahetootjast ja mahetootmist väärtustavast piirkonnast kuni parima mahetootmise VKE ja mahetoidurestoranini. Millised on väljavaated saavutada ELi eesmärk, mille kohaselt peaks mahepõllumajandusmaa moodustama 2030. aastaks üldisest põllumajandusmaast 25%? Kas mahetoit aitab kaasa toiduga kindlustatusele ja toidu taskukohasusele energia- ja hinnakriisi ajal? Kui jah, siis kuidas? Need on mõned küsimustest, mida käsitleme külalistega, kelleks on **Peter Schmidt** (EMSK), **Alexander Wugk** (Lilla Bjers), **Michel Pâque** (Ferme à l'Arbre), **Jörg Daunke** (J. Kinski), **Eddy Wax** (POLITICO Europe). (tk)

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LV

Available Languages:

ES BG CS DA EN DE ET FR EL GA HR IT LV LT HU MT
NL PL PT FI RO SK SL SV

JUHTKIRI

Juhtkiri

Head lugejad!

Soovin kasutada võimalust, et teavitada teid kahest tulevasest komitee algatusest, milles käsitletakse praegu maailma ees seisvaid suurimaid probleeme: kliimakriisi ja Ukraina-vastast sõda.

Iga-aastane **ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi** kohtumine **(COP27)** toimub 6.–18. novembril Egiptuses Sharm el-Sheikhis. Kaalul on väga palju, sest kliimamuutuste mudelitega juba pikka aega ennustatud äärmuslikud ilmastikunähtused, mis põhjustavad kogu maailmas suurt hävingut ja tohutuid kannatusi, on muutnud olukorra pakilisemaks. Sel nädalal, kui maailma liidrid valmistuvad kohtuma, et veel kord püüda jõuda kokkuleppele, mis võib tuua maailma kliimakatastroofi äärelt tagasi, hääletab komitee nendele liidritele suunatud resolutsiooni üle. Resolutsioonis kutsutakse üles tegema julgeid otsuseid peamistes arutlusel olevates küsimustes: kliimameetmete rahastamine, kliimamuutustega kohanemine, kahju ja kahjustused ning ulatuslikum tegevus. Selles tunnistatakse, et oma osa on kõigil sektoritel. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees oleme viimastel aastatel kujundanud välja tugeva seisukoha kõigis nendes aspektides. Sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonide hääl on selge ja vali.
On väga oluline, et tunnistaksime kliimakriisi kui pakilist probleemi. Kliimamuutused mõjutavad ühiskonda, kodanikke, majandust ja sotsiaalset stabiilsust – see ei ole üksnes keskkonnaküsimus,

vaid eksistentsiaalne oht. Kutsun teid ja teie organisatsioone üles aitama meil levitada komitee resolutsiooni sõnumit, et Euroopa kodanikuühiskonna hääl ulatuks Sharm el-Sheikhini.

Seejärel korraldab komitee 24.–25. novembril Horvaatias Zagrebis kolm arutelu **Ukraina-vastase sõja ja selle mõju üle ELile**, tõstatades kolm olulist küsimust: kuidas mõjutavad sõda ja Ukraina uus kandidaatriigi staatus ELi laienemist ja pikaajaliste kandidaatriikide väljavaateid? Millised on selle tagajärjed Euroopa energiaalastele valikutele ja CO_2-neutraalsuse suunas liikumisele, arvestades energiahindade tõusu, mis laastab majandust ja paneb proovile meie riikide kindlaksjäämise keskkonnahoidlikkusele? Teabevahetusel on selles sõjas oluline osa: kes on eduseisus ja mis on selles valdkonnas uut ning kuidas peab Euroopa toime tulema järjekordse desinformatsioonilainega?

Sel aastal jagavad ka silmapaistvad eksperdid ja arvamusliidrid oma seisukohti ja arutavad neid kodanikuühiskonna organisatsioonidega, kes võitlevad sõja tagajärgedega, olgu siis tööandjatena, kelle suured energiaarved seavad ohtu nende ettevõtte, töötajatena, kellel on raskusi oma kodu kütmisega ja ots otsaga kokku tulemisega, või aktivistidena, kes võtavad vastu suurt pagulaste laviini. Ka teie organisatsioon seisab tõenäoliselt silmitsi nende probleemidega, seega võite soovida üritusel veebi vahendusel osaleda. Olete väga teretulnud vestluses osalema ning aitama hoida elus konstruktiivset dialoogi ja faktide kontrollimist praegusel pimedal ajal, mil mõlemad on ohus.

Hoidke seega sellel leheküljel silma peal!

Cillian Lohan
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee teabevahetuse eest vastutav asepresident

ÜRITUSTE KALENDER

26.–27. oktoober 2022, Brüssel

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee täiskogu istungjärk

6.–18. november 2022, Sharm el Sheikh

EMSK ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 27. istungjärgul

24.–25. november 2022, Zagreb

Seminar teemal „ELi ühendamine“

OTSE ASJA KALLALE!

Selles rubriigis kutsume komitee liikmeid üles juhtima tähelepanu neile erilist huvi pakkuvatele teemadele, mis on nende tegevuse keskmes. Alates 2017. aastast korraldab Euroopa Parlament 24.–30. oktoobril kolmandat korda Euroopa soolise võrdõiguslikkuse nädala. See teema on ELi kui terviku prioriteet, eriti komitee jaoks, kes seisab võrdsete õiguste eest.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võrdõiguslikkuse rühma esimees **Maria Nikolopoulou** toob esile neid kahte institutsiooni ühendavad elemendid ning selle, kuidas komitee soovib selles projektis osaleda, millistele küsimustele tuleb kõige rohkem tähelepanu pöörata ning milliseid konkreetseid meetmeid komitees soolise võrdõiguslikkuse nädalal rakendatakse.

MARIA NIKOLOPOULOU: EUROOPA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE NÄDAL EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEES

Teist aastat järjest teeb komitee koostööd Euroopa Parlamendiga ja kordab Euroopa soolise võrdõiguslikkuse nädala algatust. Algatuse eesmärk on tuua soolise võrdõiguslikkuse perspektiiv meie igapäevase töö käigus peetavatesse aruteludesse.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on otsustanud korraldada oma sektsioonide ja tööstuse muutuste nõuandekomitee (CCMI) oktoobri- ja novembrikuu koosolekute raames mitmesuguseid üritusi. Lisaks peab komitee oma täiskogu oktoobrikuu istungjärgul, mis toimub soolise võrdõiguslikkuse nädalal, arutelu Euroopa Parlamendi liikme ja asepresidendi **Evelyn Regneriga**, kes vastutab selle projekti eest Euroopa Parlamendis.

Komitee on selle algatuse heaks kiitnud ja ma loodan, et saame seda jätkata senikaua kui vaja, et suurendada teadlikkust asjaolust, et kuigi me liigume meeste ja naiste tegeliku võrdõiguslikkuse poole, ei ole edusammud veel piisavalt kiired ega konsolideeritud. Meie ühiskond on avalikult ebavõrdsuse, diskrimineerimise ja naistevastase vägivalla vastu. Enamik inimesi kaitseb ja austab teadlikult ja avalikult naiste õigusi. Ent kahjuks on teatavad hoiakud ja diskursused niivõrd sügavalt juurdunud, et mõned langevad nende lõksu, kinnistades neid, samal ajal kui osa teeb seda meelega sotsiaalsete muutuste tõkestamiseks.

Komitee sektsioonide pädevus annab võimaluse tuua naiste positsioon esile mitmesugustes kontekstides, alates neist, kus domineerivad kõige enam mehed, kuni nendeni, kus kõige rohkem on esindatud naised. Sooline võrdõiguslikkus ei ole nö ainult naiste mure. See on õiglase, vastupanuvõimelise ja jõuka ühiskonna

loomise eeltingimus. Seepärast on tähtis, et naised ja mehed kõnniksid seda teed käsikäes, näidates üles vastastikust austust ja toetust.

Komitee liige ja soolise võrdõiguslikkuse rühma esimees Maria Nikolopoulou

---

KUJUTLEGE UKRAINAT...

Rubriigis „Kujutlege Ukrainat“ avaldame fotosid Ukraina sõjast ja selle tagajärgedest. Sageli on just ajakirjanikud need, kes lähevad meile ligipääsmatutesse kohtadesse, talletavad sündmused ega lase neil unustusse vajuda.

Selle foto tegi, valis ja seda kommenteeris Poola ajakirjanik **Jowita Kiwnik Pargana**, kes on ELi korrespondent ja arvukate Ukraina reportaažide autor.

Samal ajal, kui ma seda fotot valin, heidavad venelased pomme Kiievile, Lvivile, Dniprole, Harkivile ja Zaporižžjale. Nüüd, mil Putin maksab Krimmi silla rünnaku eest kätte, on see foto kahjuks muutunud väga aktuaalseks. Sel ööl hakkasid sireenid undama kell 2.00. Oleksi Kolomjets, laskesuusataja ja endine NSVLi olümpiasportlane, kes kandis 1980. aastal Moskvas toimunud olümpiamängudel tõrvikut, äratas oma perekonna. Nad läksid varjendisse, mille Oleksi oli oma maja keldris sisse seadnud. Siia alla oli ta toonud vaibad, tekid, pleedid, magamiskotid ja toiduvarud, ning peitnud madratsi alla relvi. Oleksi abikaasa Ljudmila ja tema lapselaps pugesid diivanile ja jäid magama. Oleksi oli põrandal ja valvas. Tunni aja pärast häire lõppes. Hommikul hakkasid sireenid uuesti undama, seega nad sõid hommikusööki keldris, nagu pahatihti viimasel ajal. Pärast 24. veebruari on pommivarjendid ukrainlaste jaoks igapäevaseks reaalsuseks muutunud. Varjenditeks muudeti paljud metroojaamad ning haiglate, teatrite ja koolide keldrid. Mõned ukrainlased, nagu Oleksi, seavad varjendid sisse oma kodude keldrites.

Poola ajakirjanik Jowita Kiwnik Pargana, Deutsche Welle Brüsseli korrespondent, arvukate reportaažide autor okupeeritud Ukrainast.

„ÜKS KÜSIMUS...“

„Üks küsimus...“.

Rubriigis „Üks küsimus...“ palume komitee liikmetel selgitada, miks on mõni kavandatav arvamus Euroopa õigusaktide jaoks oluline organiseeritud kodanikuühiskonna seisukohast. Seekord rääkisime Tomasz Wróblewskiga, kes koostas arvamuse üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide kohta.

EMSK: *Teie olete arvamuse SOC/734, „Algatus ajakirjanike ja õiguste kaitsjate vastu suunatud kuritarvituslike hagide vastu“ raportöör. Väljendi „üldsuse osalemise vastane strateegiline hagi“ ja selle sünonüümiga „vaigistuskaebus“ viidatakse strateegilistele hagidele, mis on suunatud üldsuse osalemise vastu demokraatlikus arutelus. Vaigistushagid kahjustavad sõnavabadust, eelkõige uurivaid ajakirjanikke, sest need toovad kaasa kohtuliku hirmutamise ja ahistamise. Selle vastu võitlemiseks teeb Euroopa Komisjon ettepaneku võtta vastu ELi direktiiv üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide kohta. Milline on komitee hinnang kõnealusele ettepanekule ja mis tagaks selle tõhususe?*

Tomasz Wróblewski: Mis on üldsuse osalemise vastane strateegiline hagi ja kuidas end selle vastu kaitsta?

Sõnavabadus ja avaliku arutelu vabadus on kaasaegse demokraatia keskmes. Informeeritud kodanikuühiskonna arenguks on väga oluline suutlikkus anda teavet, väljendada arvamusi ja esitada oma seisukohti. Nendest põhiväärtustest juhindutakse üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide vastu võitlemisel.

Viimastel aastatel on järjest sagedamini kasutatud õigus- ja kohtuasutusi ajakirjanike, ühiskonnaaktivistide, inimõiguste kaitsjate, rikkumisest teatajate ja ühiskonnaelus osalevate tavakodanike ahistamiseks ja hirmutamiseks. Seepärast on komiteel hea meel komisjoni algatuse üle pakkuda sobivaid vahendeid, et kaitsta end õigusemõistmise instrumentaliseerimise vastu, mis piirab teabevahetust ning võimalust esitada arvamusi ja seisukohti.

Komisjoni pakutud mehhanismid on väga asjakohased, kuid probleemi terviklikuks lahendamiseks tasub kaaluda nende loetelu laiendamist. Kuna kavandatav direktiiv on piiriülese iseloomuga, on vaja, et riigid ise võtaksid samaaegselt meetmeid, et vaadata läbi olemasolevad õiguslikud meetmed ja rakendada riigisiseseid lahendusi, mis pakuvad asjakohast kaitset vaigistuskaebuste vastu ka sellel tasandil.

Samal ajal ei tohi unustada äärmiselt olulist küsimust pakkuda asjakohast haridust. Teadlikkust vaigistuskaebustega kaasnevast ohust ning direktiivi ja siseriiklike õigusaktidega pakutavaid kaitsevõimalusi tuleks suurendada nii õigustöötajate kui ka avalikus arutelus osalejate seas.

Tomasz Wróblewski on Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liige.

ARVAKE ÄRA, KES ON KÜLAS?

Üllatuskülaline

Rubriigist „Üllatuskülaline“ leiate arvamusi ja kommentaare isikutelt, kelle hoiakud, tegevus ja pühendumine väärivad märkimist ja avalikkusega jagamist. Käesolevas väljaandes avaldame Poola ajakirjaniku ja Euroopa Liidu korrespondendi Jowita Kiwnik-Pargana artikli.

Poola ajakirjanik **Jowita Kiwnik-Pargana** on töötanud ajalehes „Gazeta Wyborcza“ ja Poola pressiagentuuris ning lõpetanud Poola Ajakirjanduskooli. Ta on olnud mitu aastat Euroopa Liidu akrediteeritud korrespondent ja töötab Deutsche Welle poolakeelses toimetuses Brüsselis. Ta on kirjutanud mitmeid artikleid sotsiaalvaldkonna, kultuuri ja rahvusvaheliste küsimuste teemal. Alates 2022. aasta veebruarist on ta korrapäraselt käinud Ukrainas, et dokumenteerida sealse sõjaga seotud sündmusi ja kajastada ukrainlaste elu.

Jowita Kiwnik-Pargana: Minu Ukraina kangelased

Kõik algas piiril. Varsti pärast sõja algust Ukrainas läksin piiripunkti, mitte veel tööle, vaid humanitaarabi viima. Sel ajal liikus inimeste, peamiselt naiste ja laste mass üle piiri, kogu nende elu oli üleöö segi paisatud.

Ma kohtasin naisi, kes olid suutnud pakkida kõik oma asjad ühte seljakotti ja kõndisid kümneid kilomeetreid piirile, lükates lapsi enda ees kärudes. Nad jätsid oma abikaasad ja pojad kodumaale, teadmata, kus nad öösel magavad või kes võiks neile ulualust pakkuda.

Varsti pärast seda läksin ma Ukrainasse, sedapuhku ajakirjanikuna, et kajastada seda, kuidas sõda inimsaatusi muudab.

Ma kuulsin Mariupolist pärit Inna lugu, kes varjas end keldris kolm nädalat ja nägi, kuidas ta naabrite surnukehad tänaval lebasid. Ta ei saanud neid matta, sest pommikilde sadas kogu aeg juurde.

Samuti Mariupolist pärit Petro jutustas, kuidas ta otsis joogivett valurauast radiaatorite seest.

Ja 82-aastane Halina, kes sõja käigus üksi jäeti, rääkis: „Ma nägin üht vana naist. Ma läksin ta juurde, ta nuttis. Ma ütlesin talle:„Ärge nutke, kuhu iganes te lähete, ma tulen kaasa. Ma ei jäta teid maha.““

Mul on meeles Ukraina lapsed, kes rääkisid sellest, mida sõda nende jaoks tähendab. Viieaastane Alisa, kes teadis, et sõja ajal tapetakse inimesi. Ja 12-aastane Ženja, kes teatas veendunult, et Putin ei ole president,

vaid diktaator.

Ma kuulsin lugu tüdrukust, kelle tema surrogaatema jättis maha kohe pärast ta sündi ja kelle bioloogilised vanemad ei ilmunud kunagi välja.

Kangelaste loetelu mu loos on pikk, iga nime taga on lugu, millele sõda on oma pitseri vajutanud. Ei ole kerge neid lugusid kuulata, aga sellisel ajal nagu praegu läheb vaja tugevat närvi.

Praegu ei ole aeg tundeid valla päästa, meil ei ole vaja kangelastega koos nutta, vaid on vaja nende lugusid kuulata. Pisarate aeg tuleb hiljem, pärast tööd, kodus.

Ukrainlased tahavad rääkida. Nad tahavad rääkida venelaste hirmutegudest ja ümber lükata Venemaa desinformatsiooni, mille kohaselt ukrainlased valetavad rünnakute kohta ja panevad ise mõrvu toime.

Meie kui ajakirjanike eesmärk on kuulutada kogu maailmale, mis Ukrainas tegelikult toimub.

EMSK UUDISED

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arutelus väljendatakse heameelt VKEde tähtsustamise üle tulevastes ELi meetmetes

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee korraldatud arutelul VKEde probleemide ja väljavaadete üle ELis väljendati heameelt Euroopa Liidu olukorda käsitlevas kõnes väljakuulutatud meetmete üle ning arutati komitee ettepanekuid ettevõtete ülemineku hõlbustamiseks, pidades silmas muret üleminekute sagenemise pärast.

Komitee täiskogu 22. septembri istungil toimus muu hulgas arutelu teemal **„VKEd Euroopas – probleemid ja väljavaated“**. Arutelus osalesid Belgia VKEde eest vastutav minister **David Clarinval**, Euroopa Ametiühingute Keskliidu ühingusekretär **Isabelle Schömann** ja SMEunitedi peasekretär **Véronique Willems** ning selle käigus tutvustati komitee aruannet ettevõtete ülemineku kohta ELis.

David Clarinval maalis Belgia VKEde olukorrast kirju pildi, kõrvutades tugevaid külgi, st digitaliseerimist, innovatsiooni ja juurdepääsu rahastusele, nõrkade külgedega, nagu kvalifitseeritud tööjõu nappus, palkade automaatne indekseerimine ja hilinevad maksed. Ta ütles: „Ühtne turg on nende ettevõtete jaoks äärmiselt oluline. See ei ole küll alati täiuslik ja ka praegu võidakse energiaküsimustele paljudel juhtudel reageerida riigi tasandil.“ Seejärel kirjeldas ta Belgia ametivõimude meetmeid, mille abil aidata ettevõtetel toime tulla energiakriisiga. Nende meetmete rõhuasetus on maksete paindlikkuse mehhanismidel.

Isabelle Schömann tõdes, et kindlasti on hea VKEsid praegusel karmil ajal toetada, vaadates läbi riigiabi eeskirjad ja konkurentsipoliitika. Samuti on õige investeerida haridusse, oskuste täiendamisse ja ümberõppesse, et aidata ettevõtetel tulla toime rohe- ja digipöördega, kuid oleks vale, kui ettevõtjad ja VKEd näeksid kaksikülemineku sotsiaalset mõõdet ainult läbi oskuste prisma. Hiljutisi kriise arvestades ei ole tema sõnul ka vastuvõetav, et „mis tahes ettevõttel – olgu see suur või väike – oleks ilma igasuguste tingimusteta juurdepääs avaliku sektori rahale. Tööhõive säilitamiseks on vaja sotsiaalseid tingimusi – kvaliteetset tööhõivet, mis hõlmab ka demokraatia tõhusat rakendamist töökohal töötajate teavitamise ja nendega konsulteerimise kaudu. Muutuste ennetamine ei ole probleem mitte ainult ettevõtete jaoks. Ettevõtjad peavad seda probleemi lahendama koos töötajatega, kui soovitakse, et igaüks võetavaid meetmeid aktsepteeriks.“

Véronique Willems väljendas heameelt komisjoni presidendi Euroopa Liidu olukorda käsitlevas kõnes väljakuulutatud uute meetmete üle, eriti elektritootjate tulule ülempiiri seadmise ja abivajavate VKEde toetuspaketi üle. Iseäranis tervitatavaks pidas ta hilinenud maksmise direktiivi, sest „see ei ole lihtsalt õiglane, et iga neljas pankrot on tingitud arvete õigeaegselt tasumata jätmisest. Komisjon on käesoleval ametiajal teinud palju algatusi, mis mõjutavad VKEsid. Siiski ei nimetaks me seda veel soodsaks õigusraamistikuks,“ ütles ta ja juhtis tähelepanu oma organisatsiooni hinnangul puuduvatele elementidele, eelkõige vajadusele muuta VKE-test tulemuslikumaks ja vähendada regulatiivset koormust: „Põhimõte „üks sisse, üks välja“ seda ei suuda. Peame tegutsema põhimõtte „üks sisse, mitu välja“ alusel,“ toonitas ta. (dm)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kutsub üles võtma kasutusele Euroopa noortetesti kõigi tulevaste õigusaktide jaoks

Täiskogu septembri istungjärgul võttis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee vastu omaalgatusliku arvamuse „ELi noortetest“ . Juba aastaid on noored nõudnud, et nende häält võetaks otsustusprotsessis kuulda. Kõnealuse arvamusega saab komiteest esimene ELi organ, kes toetab nende üleskutset luua mehhanism, mille abil hinnata tulevaste õigusaktide mõju noortele.

Komitee märgib, et selleks, et saavutada pikaajaline mõju ja jätta jälg, mis ulatuks Euroopa noorteaastast kaugemale, tuleb noored kaasata poliitikakujundamisse.

„Noored nõuavad ELi noortetesti,“ teatas komitee arvamuse raportöör **Katrīna Leitāne.** „Õigusaktide ja meetmete paremaks muutmiseks tuleks kasutusele võtta ELi noortetest. See on mõjuhindamise vahend, mille eesmärk on tagada, et kavandatud meetmetel ei oleks näha negatiivset mõju noortele ega tulevastele põlvkondadele, kaasates sisukal moel noori ja pakkudes välja leevendusmeetmeid.“

Komitee tunnustab viidet ELi noortetestile Euroopa Komisjoni teatises Euroopa tuleviku konverentsi tulemuste kohta. Siiski rõhutab komitee, et komisjoni ettepanek ei täida esialgse ettepaneku eesmärke, selles jääb vajaka noorteorganisatsioonide ja ekspertide sisukast kaasamisest ning selles ei arvestata piisavalt süstemaatiliselt noorte arvamusega kõigis poliitikavaldkondades, et võtta arvesse poliitika

pikaajalist mõju tulevastele põlvkondadele.

Komitee kutsub samuti üles tegema institutsioonide vahel tihedamat koostööd selliste olemasolevate edukate algatuste kooskõlastamisel nagu ELi noortedialoog, „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ ja Euroopa noorteüritus. Lisaks esitab komitee loetelu ettepanekutest, mille eesmärk on edendada noorte osalemist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees, ning kaalub võimalusi ELi noortetesti kontseptsiooni kaasamiseks oma töösse. (gb)

Kliimamuutustega kohanemise fond kiireks reageerimiseks kriisidele

Komitee teeb omaalgatuslikus arvamuses ettepaneku luua kliimamuutustega kohanemise fond, et tagada kiire reageerimine uutele kliima- ja energiakriisidele. Kliimamuutustega kohanemise fond täiendaks olemasolevaid ELi poliitikameetmeid ja tagaks olemasolevate rahaliste vahendite tõhusama kasutamise.

Näiteks kuigi ELi Solidaarsusfondist, mille aastaeelarve on 500 miljonit eurot, on alates 2002. aastast antud liikmesriikidele muljetavaldavat toetust, ei suuda see katta 2021. aastal loodusõnnetustest tingitud kahju kulusid. Ainuüksi Lääne-Euroopas toimunud üleujutused tekitasid hinnanguliselt 38 miljardi euro suuruses kahju.

Raportöör **Ioannis Vardakastanis** sõnas: „Meie nägemus on tagada kliimamuutustega kohanemise fondiga tugev rahastamismehhanism, mis kasutab olemasolevaid ELi vahendeid, et reageerida kiiresti hädaolukordadele ja aidata taastada kahju kannatanud kogukondi. See on väga ambitsioonikas viis taastada ja kaitsta pakilistest kliima-, energia- ja keskkonnakriisidest mõjutatud piirkondi.“

Lisaks ei olnud ELi mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 eelarve ja taasterahastu „NextGenerationEU“ koostamise ajal näha veel ühtegi märki praegusest energiakriisist. Kliimamuutustega kohanemise fond aitaks tõhusamalt kui olemasolevad mehhanismid tegeleda kiireloomulise vajadusega investeerida alternatiivsetesse energiaallikatesse. See on eriti oluline praegu, mil paljud inimesed ei suuda tasuda oma gaasi- või elektriarveid.

„Me ei ole piisavalt hästi valmis reageerima kliimamuutustest ja energiakriisist tulenevatele hädaolukordadele ja katastroofidele ei rahaliste vahendite mahu ega kiiruse poolest,“ ütles arvamuse kaasraportöör **Judith Vorbach**. „Kliimamuutustega kohanemise fondi loomine oleks oluline vahend selle probleemi lahendamiseks.“ (tk)

EL peab pöörama tähelepanu sotsiaalsele kestlikkusele

Omaalgatuslikus arvamuses palub Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee komisjonil kirjeldada tingimusi, mis on vajalikud ELi kestlikkustaksonoomia laiendamiseks sotsiaalsetele eesmärkidele. Taksonoomiamäärusega on komisjonile antud ülesanne avaldada sellega seotud aruanne, kuid komisjon ei ole seda seni teinud.

„Komitee kutsub järgima terviklikku ELi taksonoomiat, mis hõlmaks nii keskkonnaalast kui ka sotsiaalset kestlikkust. Sotsiaalne taksonoomia aitaks suunata investeeringuid sotsiaalsete eesmärkide saavutamisele," ütleb raportöör **Judith Vorbach**. „See peaks olema eeskujuks ja peegeldama õigusaktides juba sätestatud eesmärkidest kõrgemaid eesmärke."

ELi taksonoomia on klassifitseerimissüsteem, millega luuakse keskkonnasäästlike majandustegevusalade loetelu, et suurendada kestlikke investeeringuid Euroopa rohelise kokkuleppe paremaks elluviimiseks.

Komitee on seisukohal, et sotsiaalne taksonoomia aitaks lahendada probleemi valeväidetega, mida esitavad ettevõtjad, kes soovivad meelitada ligi sotsiaalselt vastutustundlikke investoreid, andes täpset teavet ettevõtte sotsiaalse jalajälje kohta. Hästi kavandatud sotsiaalne taksonoomia aitaks suuresti kaasa rohepesule sarnaselt esineva sotsiaalse rohepesu ärahoidmisele.

Uurimisrühma liige **Kęstutis Kupšys** rõhutab, et finantssektor on vägagi valmis arutama sotsiaalset taksonoomiat. „Turul on nõudlus kestlike finantstoodete, sealhulgas sotsiaalse kestlikkuse järele," ütles ta. „Kui me ei saa selget liigitust selle kohta, mida peetakse sotsiaalseks, jääb kestlike investeeringute valdkonnas sotsiaalne aspekt tähelepanuta." (tk)

Põhiõigused ja õigusriigi põhimõte: aeg on liikuda sõnade juurest tegudele!

26. septembril korraldas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee konverentsi õigusriigi olukorda käsitleva Euroopa Komisjoni hiljutise aruande teemal, millel arutati võimalusi tagada, et aruandes esitatud soovitustest saavad tuntavad edusammud liikmesriikides.

Seekordne õigusriigi olukorda käsitlev Euroopa Komisjoni aruanne sisaldab esmakordselt ka riigipõhiseid soovitusi kohtusüsteemi, korruptsioonivastase võitluse, meedia mitmekesisuse ning kontrolli- ja tasakaalusüsteemide kohta. Edusammud on ELis olnud ebaühtlased ja olukord mitmes liikmesriigis valmistab jätkuvalt tõsist muret.

„Euroopa Liit peaks alati kasutama kõiki oma vahendeid – sh tingimuslikkust liidu eelarve kaitsmiseks –, et vastata viivitamatult mis tahes uuele rünnakule demokraatia, õigusriigi põhimõtte või inimõiguste vastu, kus iganes see aset leiab," ütles komitee president **Christa Schweng** konverentsi avades.

Euroopa Komisjoni õigusvolinik **Didier Reynders** tõdes: „See aasta on taas kord näidanud, et tugeva õigusriigi kultuuri juurutamine ELis on keskse tähtsusega. Töötades ühiselt selle nimel, et aidata Ukrainal kaitsta oma suveräänsust ja terviklikkust, suudame jääda usaldusväärseks üksnes juhul, kui kaitseme õigusriigi põhimõtet ka Euroopa Liidu sees."

Konverents pakkus samuti võimaluse esitleda komitee ajutise töörühma „Põhiõigused ja õigusriigi põhimõte" teist kokkuvõtvat aruannet, milles antakse ülevaade töörühma 2020. ja 2021. aasta külastustest Hispaaniasse, Iirimaale, Küprosele, Leetu, Saksamaale, Taani ja Tšehhi Vabariiki. Töörühma esimees **Cristian Pîrvulescu** märkis: „Kuigi külastatud riikide demokraatlikke süsteeme iseloomustas üldiselt hea vastupanuvõime, on kaitsemeetmed ning tõhusad kontrolli- ja tasakaalusüsteemid, sh kodanikuühiskonna järelevalvaja roll, vajalikumad kui kunagi varem".

Konverentsi kokkuvõtvas sõnavõtus rõhutas Tšehhi Vabariigi alaline esindaja ELi juures **Edita Hrdá** kodanikuühiskonna tähtsust: „Kodanikuühiskond suudab inimõigustele sisu anda. Õigusriigi põhimõtte edendamine on lakkamatu ülesanne, mis nõuab mitte ainult meie koostööd, vaid ka pidevat valvsust." (gb)

ELi 2022. aasta parima mahetootmise VKE, parima mahetoidu jaemüüja ja parima mahetoidurestorani auhinna võitjad on pärit Saksamaalt, Belgiast ja Rootsist

23. septembril kuulutas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee välja esimesed ELi maheauhindade võitjad. Konkurss toimus koostöös Euroopa Komisjoni ja teiste partneritega, et premeerida ELi mahepõllumajandusliku väärtusahela parimaid esindajaid.

Auhinna võitsid

- kategoorias „Parim mahetootmise VKE": **Goodvenience.bio GmbH** – Magdala, Tüüring, Saksamaa
- kategoorias „Parim mahetoidu jaemüüja": **La ferme à l'arbre de Liège** – Lantin, Liège, Belgia
- kategoorias „Parim mahetoidurestoran": **Lilla Bjers HB** – Visby, Gotlandi saar, Rootsi

Kõikide kategooriate võitjad kuulutati välja Euroopa Komisjonis toimunud auhinnatseremoonial, mis korraldati ELi mahepõllumajanduspäeva tähistamiseks ja mida võõrustas ELi põllumajandusvolinik **Janusz Wojciechowski**.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president **Christa Schweng** ütles: „Komitee on juba aastaid näidanud teed kestlikuma ja terviklikuma toidupoliitika suunas ELis. Seetõttu oleme väga uhked võimaluse

üle olla selle auhinnakonkursi kaaskorraldajaks, aidates suurendada teadlikkust mahesektori potentsiaalist kestlikumate toidusüsteemide saavutamisel.“

„Tänased võitjad on näidanud, kuidas nad töötavad oma igapäevaelus selle nimel, et muuta üleminek kestlikumale ja õiglasemale toidusüsteemile reaalsuseks,“ ütles komitee põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna (NAT) sektsiooni esimees **Peter Schmidt**.

Auhinnakonkurss algatati komisjoni mahepõllumajandusliku tootmise arendamise tegevuskavas võetud kohustuse raames ning selle eesmärk on tunnustada tipptaset kogu mahepõllumajandusliku toiduahela ulatuses, alates põllumajandustootjatest kuni restoranideni välja. (ks)

Süsinikdioksiidi eemaldamise tehnoloogiate kasutuselevõtt tööstuses on rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamise võti

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma täiskogu septembri istungjärgul vastu omaalgatusliku arvamuse ELi tööstuse dekarboniseerimise tehnoloogiate kohta.

ELi kliimamääruse vastuvõtmisega seati 2030. aastaks kõrgelennuline heitkoguste vähendamise eesmärk ja kinnitati 2050. aastaks seatud kliimaneutraalsuse eesmärki. Nende eesmärkide saavutamiseks tuleb kasutusele võtta süsinikdioksiidi eemaldamise tehnoloogiad. Mida aeglasemalt ja vähem rangelt kasvuhoonegaaside heidet vähendada, seda rohkem sõltub Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamine süsinikdioksiidi eemaldamise tehnoloogiatest.

„Dekarboniseerimine nõuab tööstustegevuse põhjalikku ümberkujundamist 30 aasta jooksul,“ ütles arvamuse raportöör **Andrés Barceló Delgado**. Ta lisas: „Kuigi paljud vähese CO_2 heitega tehnoloogiad on juba olemas, on nende edusammud endiselt tagasihoidlikud. Nende murranguliste tehnoloogiate arendamiseks ja laialdaseks kasutuselevõtuks vajame ambitsioonikaid tehnoloogia tegevuskavasid. EL peab edendama innovatsiooni kliima- ja innovatsioonifondide kaudu.“

Sõltuvalt sellest, millal süsinikdioksiidi eemaldamise tehnoloogia kasutusele võetakse, võib sel olla kaks otstarvet: i) kiirendada netonullheite saavutamist, kompenseerides heidet sektorites, kus seda on raskem vähendada, ja suurendada seega tõenäosust, et temperatuuri piirmäärasid ei ületata; või ii) kui temperatuuri piirmäärad on ületatud, viia globaalne soojenemine uuesti neist allapoole.

„Tehnoloogia arendamine koos hariduse ja tööjõu ümberõppega on hädavajalik töötleva tööstuse üleminekuks keskkonnasäästlikule majandusele. Sotsiaaldialoog nii Euroopa, liikmesriikide kui ka piirkondlikul tasandil peaks soodustama teadlikkust õiglasest rohepöördest tööstuses ja selle omaksvõttu ja toetamist. Suutlikkuse arendamine ja põhioskuste määratlemise projektid on hädavajalikud, et tagada tõhus tööstuslik üleminek, milles ei jäeta kedagi kõrvale,“ ütles arvamuse kaasraportöör **Monika Sitárová**. (ks)

Komitee hoiatab uute sõltuvuste tekitamise eest energia vallas

Oma hiljutises arvamuses toetab komitee Euroopa Komisjoni kava „REPowerEU“, mille eesmärk on ELi võõrutamine Venemaa gaasist ja naftast, kuid juhib tähelepanu sellele, et paljusid praegu kiirkorras käsitletavaid probleeme oleks saanud vältida või leevendada, vähendades sõltuvust energiaimpordist pikka aega tagasi ja viies lõpule energiaturu väljakujundamise, nagu komitee on juba aastaid nõudnud.

Komitee rõhutas täiskogu septembri istungjärgul vastu võetud arvamuses, mille koostasid **Stefan Back**, **Thomas Kattnig** ja **Lutz Ribbe**, et praeguse kriisi kombineeritud majanduslik ja sotsiaalne mõju avaldab survet ELi demokraatlikule süsteemile, kui ei leita sobivaid lahendusi. Tuleb rakendada koheseid meetmeid, et tagada varustuskindlus hinnaga, mis on võimalikult taskukohane nii tarbijatele kui ka ettevõtetele, keda praegune hinnakriis mõjutab. Vastasel juhul võivad tekkida sotsiaalsed rahutused.

Komitee märgib, et kava „REPowerEU“ on samm õiges suunas, kuid hoiatab, et need erakorralised meetmed ei tohi põhjustada uusi sõltuvusi ega kahjustada jõupingutusi kliimaneutraalsuse saavutamiseks võimalikult kiiresti.

Komisjon peaks töötama välja geopoliitilise energiaimpordi strateegia, milles võetakse arvesse kiireloomulisi energia- ja kliimaküsimusi, enne kui sõlmitakse partnerlussuhted mittedemokraatlike või poliitiliselt ebastabiilsete riikidega.

Komitee arvates eeldab kiireloomuline varustatuse tagamise vajadus paindlikkust seoses fossiilkütuste ja vähese heitega kütuste ajutise kasutamisega. (mp)

Kliimamuutustega võitlemiseks on ELis vaja rohkem avaliku sektori investeeringuid energiataristusse

EL peab kliimakriisiga tegelema kolmeosalise lähenemisviisi abil: tuleb kasutusele võtta rahalisi vahendeid, kaasata kodanikke ja erasektorit ning kindlustada tugev poliitiline juhtimine. See sõnum edastati komitee omaalgatuslikus arvamuses, mis võeti vastu täiskogu septembri istungjärgul.

Arvamuses, mille koostasid **Thomas Kattnig** ja **Lutz Ribbe**, sedastatakse, et kasvava elektrinõudluse rahuldamiseks ja kliimaeesmärkide saavutamiseks peab EL investeerima rohkem arukatesse ja taastuvatesse energiasüsteemidesse ja salvestustaristusse ning kõik peavad täitma oma osa.

Elektriettevõtjate liidu Eurelectrici sõnul peab EL kahekordistama investeeringuid elektrivõrku 55 miljardi euroni aastas ja suurendama rahastamist puhta tootmise võimsuse loomiseks 75 miljardi euroni aastas.

„Energiaalase ülemineku ja kliimaeesmärkide saavutamiseks vajame tohutuid avaliku sektori investeeringuid. See on hädavajalik, et tagada varustuskindlus, võidelda energiaostuvõimetuse vastu, tagada taskukohased hinnad ja luua töökohti, ütles **Thomas Kattnig**.

Seoses energiasüsteemide ja -taristu tulevase korraldusega toetab komitee komisjoni kavatsust täiustada elektrituru korraldust ja toetab kindlalt turuhinnanguid, millega analüüsitakse kõigi potentsiaalsete energiaturul osalejate käitumist. „Hästi toimiva elektrituru kujundamiseks on oluline, et komisjon /peaks kindlasti hindama, millised eelised ja puudused on energiataristu era- ja avaliku sektori omandisse kuulumisel ja/või erafinantseerimisel," ütles **Lutz Ribbe**.

Taristuinvesteeringute rahastamiseks soovitab komitee kärpida osa energiaettevõtete juhuslikust kasumist ja kohaldada nn kuldreeglit kõigi energiasõltumatusega seotud projektide puhul. (mp)

Taskukohane kvaliteetne tervishoid kõigile eurooplastele: „ühiskonnamudel, mille eest me seisame"

Täiskogu septembri istungjärgul toimunud arutelus komisjoni asepresidendi Margaritis Schinasega kutsus komitee komisjoni üles Euroopa uue hooldusstrateegia rakendamisel kõrgeid sihte seadma. Komitee seadis tähelepanu keskmesse tervishoiutöötajad ja nende oskused, hariduse ja töötingimused ning tõi ühtse Euroopa terviseandmeruumi edu eeltingimusena esile usalduse loomise.

22. septembril toimunud täiskogu istungjärgul korraldas komiteeEuroopa Komisjoni asepresidendi ja euroopaliku eluviisi edendamise valdkonna voliniku **Margaritis Schinase** osalusel arutelu ELi tervishoiupoliitika algatuste üle.
Komitee president **Christa Schweng** ütles: „Komitee toetab kõiki ELi algatusi, mille eesmärk on luua Euroopa terviseliit ning suurendada vastupanuvõimet ja valmisolekut mis tahes tulevasteks ohtudeks."

„Me oleme kindlalt otsustanud näidata, et tervishoid ei ole üksnes poliitika, vaid see oleme meie, see on osa meie euroopaliku eluviisi juurde kuuluva avatud ühiskonna mudelist, mille eest me seisame," rõhutas **Margaritis Schinas**.

Komitee kui esimene ELi institutsioon, kes kutsus üles looma Euroopa terviseliitu, on võtnud vastu arvamused komisjoni kahe hiljutise tervisealgatuse kohta, mille eesmärk on tagada, et igal eurooplasel oleks juurdepääs taskukohastele ja kvaliteetsetele tervishoiuteenustele.

Arvamuses ühtse Euroopa terviseandmeruumi kohta kiitis komitee Euroopa terviseandmeruumi ettepanekut kui suurepärast võimalust anda üksikisikutele juurdepääs nende terviseandmetele ja võimalus neid andmeid kontrollida. Komitee toetas ulatuslikku üldsuse teavitamise kampaaniat, mille eesmärk on aidata inimestel

mõista jagamisprotsessi eeliseid ning usaldada süsteemi.

„Usaldus on kriitilise tähtsusega. Kodanikele peab sobima see, kuidas nende andmeid kasutatakse, seda nii avalike teenuste parandamiseks kui ka selleks, et võidelda haiguste vastu ja aidata teadlastel töötada välja uuenduslikke lahendusi," ütles arvamuse raportöör **Gonçalo Lobo Xavier**.

Komitee võttis vastu ka arvamuse tervishoiutöötajate ja hoolduse strateegia kohta, milles ta kutsus üles koostama ambitsioonikat inimkeskse hoolduse strateegiat, mis võiks parandada tervishoidu ja pikaajalist hooldust kogu ELis, tagades võrdsed kvaliteedistandardid kõigis liikmesriikides ja riikide kõikides piirkondades. Selles tehakse ettepanek käivitada Euroopa hooldusgarantii, et tagada kõigile ELis elavatele inimestele juurdepääs taskukohastele hooldusteenustele.

„Hooldussüsteem on euroopaliku eluviisi lakmustest, mis peab olema sotsiaalselt õiglane ja kaasav," ütles arvamuse raportöör **Zoe Tzotze-Lanara.**

Arvamuse kaasraportöör **Danko Relić** rõhutas vajadust haritud, kvalifitseeritud ja motiveeritud tervishoiutöötajate järele. „Tervishoiutöötajatel peavad olema head töötingimused. Nad peavad olema piisavalt tasustatud, neil peab olema normaalne tööaeg, hästi tasakaalustatud töö- ja eraelu ning neile peab olema tagatud töötervishoid ja tööohutus," rõhutas **Danko Relić**. (ll)

Võitlus energiaostuvõimetuse vastu peaks olema ELi riikide poliitilises tegevuskavas esikohal

Kuna nende leibkondade arv, kes ei suuda oma kodu kütta, ELis tõenäoliselt kasvab ja aastane energiainflatsioon on suurenenud üle 40%, kutsub komitee oma hiljutises arvamuses ELi ja liikmesriike üles rakendama kiireloomulisi meetmeid energiaostuvõimetuse ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks.

Komitee kutsub Euroopa Liitu ja selle liikmesriike üles tegutsema, et seada absoluutseks prioriteediks võrdse juurdepääsu tagamine energiale ja taskukohaste kuludega energiavarustuskindlus.

Arvamuses „Võitlus energiaostuvõimetusega ja ELi vastupanuvõime", mis võeti vastu täiskogu septembri istungil, märgib komitee tunnustades, kuivõrd tähtsaks peetakse energia temaatikat Euroopa Komisjoni hiljutistes algatustes, näiteks paketis „Eesmärk 55", Euroopa rohelise kokkuleppe rakendamises ja renoveerimislaine raames. Siiski hoiatab komitee, et kui liikmesriigid ei rakenda algatusi kiiresti ja kui neil ei ole kindlaid kohustusi ega konkreetseid meetmeid, siis ei ole need algatused praeguse kriisiga toimetulekuks piisavad.

„Tarvis on ühist lähenemisviisi energiaostuvõimetuse mõistmiseks ja sellega tegelemiseks ELi tasandil," märkis arvamuse raportöör **Ioannis Vardakastanis**. „See lähenemisviis võib viia ka ühise määratluseni. Samal ajal peaksime jätma igale liikmesriigile võimaluse leida kohandatud lahendusi. Nendega tuleks tagada, et kõige haavatavamad elanikkonnarühmad ei jääks ilma toetuseta."
Riiklikud meetmed hinnatõusu negatiivse mõju leevendamiseks kõige haavatavamates rühmades peaksid

hõlmama otsest rahalist toetust ja sotsiaalpoliitikat või stiimuleid ja toetust energiatarbimise vähendamiseks, sõltuvalt konkreetsetest riigisisestest või kohalikest oludest.

Kõikehõlmava lähenemisviisi tagamiseks kutsub komitee üles looma energiaostuvõimetusega tegelemiseks laiahaardelist kaugelepürgivat poliitilist koalitsiooni, kelle meetmeid arendataks edasi ELi strateegia raames. Selle eesmärk oleks viia energiaostuvõimetus 2030. aastaks miinimumini ja pikas plaanis see üldse kaotada. Lisaks ELi institutsioonidele peaksid koalitsiooni kuuluma kodanikuühiskonna organisatsioonid, sealhulgas need, kes esindavad energiaostuvõimetusest kõige enam ohustatud elanikerühmi. Samuti tuleks kaasata kohalike omavalitsuste asutused.

Komitee rõhutab ka seda, kui oluline on investeerida taastuvenergiasse ja energiatõhususse ning hoonete ulatuslikku renoveerimisse. Liikmesriigid peaksid koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega seadma prioriteediks põhjaliku renoveerimise, mis tooks kaasa üle 60% energiasäästu. Selleks, et see oleks teostatav, on ilmselgelt vaja suurt hulka erainvesteeringuid. (ll)

Komisjoni tööhõivesuunistes liikmesriikidele käsitletakse asjakohaselt kõige pakilisemaid probleeme

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee andis hiljuti heakskiitva hinnangu Euroopa Komisjoni suunistele liikmesriikide tööhõivepoliitika kohta, lugedes need asjakohasteks, sest need käsitlevad tööturu kõige pakilisemaid küsimusi.

Komitee rõhutas oma septembris toimunud täiskogu istungjärgul vastu võetud arvamuses, et üha ebakindlam geopoliitiline olukord, mis tõenäoliselt mõjutab negatiivselt ELi majandust, põhjustab suurt inflatsiooni ja majanduslangust ning vähendab ostujõudu, nõuab otsustavat tegutsemist liikmesriikidelt, kes peaksid töötama tõeliselt integreeritud ühtse turu nimel ja aitama VKEdel kasvada.

„Tööjõupuudus kasvab taas ja seepärast tuleks meie arvates rakendada tõhusaid meetmeid, et julgustada sotsiaalpartnereid leidma lahendusi oskuste vajadusele riiklikul tasandil, tegutsedes viisil, mis on kohandatud konkreetse sektori ja kohalike oludega. Asjakohaste oskuste ja pädevuste omandamine kogu elu jooksul on üha olulisem nii töötajate kui ka ettevõtjate jaoks," ütles arvamuse raportöör **Mariya Mincheva** täiskogu istungjärgul.

Komitee leiab, et sotsiaalpartneritel peaks olema suurem roll tööhõive-, sotsiaal- ja majandusreformide ja -poliitika kujundamises ja rakendamises, sealhulgas nende suutlikkuse suurendamise kaudu.

Komitee arvamuses öeldakse ka, et üks oluline ülesanne on alandada mitteaktiivsuse määra ja et sihipärane toetus on eriti oluline pikaajaliste töötute jaoks. Arvamuses pööratakse erilist tähelepanu ka palgavaesusele ja vajadusele selliste poliitikavahendite järele nagu inimväärne palk, sealhulgas piisav miinimumpalk, ja hästi kavandatud ajutised rahalised stiimulid, millega kaasnevad sihipärased ja tõhusad oskuste omandamise ja täiendamise meetmed.

Samuti tuleks tugevdada noorte, puuetega inimeste ja muude vähekaitstud rühmade tööturul toetamiseks kavandatud poliitikat.
2022. aastal tegi Euroopa Komisjon liikmesriikide tööhõivepoliitika suhtes mitu muudatusettepanekut. Need kajastavad hiljutisi algatusi ja lisavad uusi elemente, mis on seotud Venemaa sissetungiga Ukrainasse. Komitee tunneb heameelt, et komisjon keskendub COVIDi-järgsele keskkonnale, mille eesmärk on tagada kestlik majanduskasv.

Muudetud suunistes keskendutakse mitmesugustele küsimustele, nagu tööjõunõudluse suurendamine; juurdepääsu parandamine tööhõivele ning oskuste ja pädevuste elukestev omandamine; tööturgude toimimise ja sotsiaaldialoogi tõhususe parandamine ning kõigile võrdsete võimaluste edendamine. (ll)

UUDISEID RÜHMADELT

Vananeva elanikkonnaga Euroopa vajab edukamat ettevõtete üleminekut

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tööandjate rühma liige Mira-Maria Kontkanen

Võrreldes idufirmadega läheb edukalt üleantud ettevõtetel paremini püsimajäämise, käibe, kasumi, innovaatilisuse ja tööhõive vallas. Kuigi Euroopa iduettevõtjaid on igati põhjust toetada, tuleb ettevõtete üleminekut Euroopa majanduse taastamise ja majanduskasvu nimel samapalju edendada.

Omanikuvahetus on ettevõtte elutsükli loomulik osa ja see muutub Euroopa ettevõtjate vananedes üha olulisemaks. Igal aastal antakse Euroopas üle ligikaudu 450 000 ettevõtet, kus töötab kokku 2 miljonit töötajat. Kuid hinnanguliselt on igal aastal ligikaudu 150 000 ettevõtte puhul oht, et üleminek ei ole edukas, mis seab ohtu umbes 600 000 töökohta.
Edukate üleminekute arvu suurenemine tooks otsest kasu Euroopa majandusele. Ettevõtete ülemineku hästitoimivad ökosüsteemid ja tugiteenused mitte ainult ei kaitse Euroopa töökohti, vaid edendavad ka maapiirkondade majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust ning tagavad maapiirkondades mitmesugused tooted ja teenused ning elatusvahendid. Ettevõtete üleminek võib lihtsustada ja hoogustada ka Euroopa mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate rohe- ja digipööret, sest omanikuvahetus on sageli õige aeg ettevõtte uuendamiseks ja uute ettevõtlusviiside kasutuselevõtmiseks.

Isegi kui lõplik vastutus ettevõtte üleandmise eest lasub ettevõtjal, on liikmesriikide ja Euroopa tasandil vaja rohkem ära teha, et edukaid ettevõtete üleminekuid oleks enam. Selleks tuleks teha järgmist:

- suurendada teadlikkust, näiteks luua ettevõtete üleminekut tutvustav nädal ja riiklikud ettevõtete üleminekule pühendunud sidusrühmade foorumid;
- töötada välja kogu ELi hõlmav ettevõtete ülemineku baromeeter, et toetada tõenduspõhist poliitikakujundamist nii Euroopa kui ka riiklikul tasandil;
- integreerida ettevõtte ostmist ja õigusjärglust käsitlev oskusteave ettevõtlusõppesse ning töötada välja stiimulid väikeettevõtete ülemineku jaoks noortele ettevõtjatele;
- arendada edasi mikroettevõtjate ja VKEde piiriülest üleminekut, näiteks ELi ettevõtete ülemineku veebipõhiste kauplemiskohtade omavahelise sidumise abil.

Euroopa peaks püüdma jõuda selleni, et olemasoleva ettevõtte omandamine oleks sama atraktiivne võimalus nagu iduettevõtjana alustamine. See toimib ainult siis, kui EL ja liikmesriigid seavad ettevõtete ülemineku edendamise oma majanduse taastamise, majanduskasvu ja ettevõtluspoliitika keskmesse.

Täismahus artikli leiate tööandjate rühma septembri uudiskirjast. Komitee arvamust „Ettevõtete üleminek kui kestliku taastumise edendaja VKEde sektoris“, mille koostas Mira-Maria Kontkanen, saate lugeda siit.

Inimväärne töö kogu maailmas: võitlus sunniviisilise töö vastu ja töötingimuste parandamine Euroopa tarneahelates

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee töötajate rühm

Toetame kindlalt komisjoni inimväärse töö nimel tegutsemisel, kuid oleme mures, et puudujäägid praegustes ettepanekutes võivad viia ebapiisava rakendamiseni.

Sunniviisiline töö võib tunduda paljude eurooplaste jaoks kauge probleemina, kuid see on tegelikult palju lähemal, kui võib tunduda. On leitud, et paljud igapäevatooted alates riietest kuni nutitelefonideni sisaldavad materjale, mille tootmisel on kasutatud sunniviisilist tööd.
Tänu püüetele vähendada ja ära hoida nüüdisaegset orjapidamist on sunniviisilises töös lõksus olijate arv järjepidevalt kahanenud. 2016. aastal see suundumus aga muutus.

Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) hinnangul oli 2021. aastal sunniviisilise töö tegijaid 28 miljonit ehk 10 miljonit rohkem kui 2016. aastal. Samal perioodil suurenes tööjõuna kasutatavate 5–17aastaste laste arv enam kui 8 miljonit, jõudes 160 miljonini.

Euroopa Liit on püüdnud välismaal esineva nüüdisaegse orjapidamise vastu võitlemiseks kasutada kaubanduspoliitikat. Need jõupingutused on vilja kandnud. Pärast ELi, USA, Saksamaa, Šveitsi ja ILO ühist tegutsemist kuulutas ILO sel aastal, et Usbekistanis ei kasutata enam lapstööjõudu ega sunniviisilist tööd.

EL on hiljuti püüdnud tugevdada liiduvälise tööalase kuritarvitamise vastu võitlemise vahendeid. Veebruaris avaldas komisjon teatise, milles käsitletakse inimväärset tööd kogu maailmas. Teatises kinnitati taas ELi

pühendumust edendada inimväärset tööd nii ELis kui ka mujal maailmas. Teatises toodi esile ka valdkonnad, millele komisjon kavatseb tulevaste ja olemasolevate vahendite tugevdamisel keskenduda. Ettepanekuga äriühingute hoolsuskohustuse direktiivi kohta kehtestatakse suurettevõtetele kohustus tegeleda keskkonnale ja inimõigustele avalduva kahjuliku mõjuga oma tarneahelates. Lisaks teatas president von der Leyen oma 2021. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus, et koostatakse ettepanek, mille eesmärk on keelata sunniviisilise töö tulemusena valmistatud toodete toomine ELi turule.

Toetame kindlalt komisjoni inimväärse töö nimel tegutsemisel, kuid oleme mures, et puudujäägid praegustes ettepanekutes võivad viia ebapiisava rakendamiseni. Paljude VKEde töötajate arv või netokäive ei ole piisavalt suur, et neid ettevõtteid saaks õigusaktide kohaldamisalasse hõlmata. Ebamäärase terminoloogia kasutamine direktiivis seab ohtu direktiivi tõhususe ja vajab põhjalikumat selgitamist. Kui sotsiaaldialoogi struktuure ei muudeta ametlikuks, võidakse töötajad tõhusa järelevalvevahendina välja jätta. ELi jõupingutused tööstandardite parandamiseks kogu maailmas on selgelt väärikad, kuid veel ei ole selge, kas tema ettepanekuid jõustatakse piisaval määral. (lc)

Vajame hooldus- ja tervishoiusüsteeme, mille keskmes on inimesed, nende õigused ja vajadused

Komitee kodanikuühiskonna organisatsioonide rühma liige ja arvamuse SOC/720 raportöör Danko Relić

Tugevate ja vastupidavate hooldus- ja tervishoiusüsteemide arendamiseks on tarvis haritud, kvalifitseeritud ja motiveeritud tööjõudu. Vajame hooldus- ja tervishoiusüsteeme, mille keskmes on inimesed, nende õigused ja vajadused.

See tähendab ka seda, et inimesed peaksid osalema kõigis asjakohastes aruteludes, konsultatsioonides ja otsustes. Kui need tingimused on täidetud, on meil võimalik saavutada inimkeskne tervisekindlustus kõigile ja „õigus tervisele“, nagu soovitati Euroopa tuleviku konverentsil. Just sel viisil suudame tagada, et kõigil eurooplastel oleks võrdne ja jätkusuutlik juurdepääs taskukohastele, ennetavatele, ravivatele ja kvaliteetsetele tervishoiuteenustele.

Komitee kutsub hiljuti vastu võetud omaalgatuslikus arvamuses „Tervishoiutöötajate ja hoolduse strateegia Euroopa tuleviku jaoks“ (SOC/720) üles looma Euroopa tervishoiupersonali järelevalveteenistust, et aidata liikmesriikidel luua ja säilitada planeerimisstruktuure ning koordineerida planeerimise piiriüleseid aspekte. See oleks seotud tervishoiu- ja hooldustöötajate vaba liikumise õigusega. Komitee teeb ettepaneku ajakohastada Euroopa Liidu tervishoiu- ja hooldustöötajate tegevuskava, sh integreeritud planeerimine ja prognoosimine ning tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse töötajate oskuste ajakohastamine eelkõige digiteerimisega kaasnevate võimaluste põhjal.

Lähemalt arvamuse SOC/720 kohta: https://europa.eu/!9YgygW

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Geopoliitiline ebastabiilsus Euroopa lävepakul: kodanikuühiskonna vaatenurk

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee iga-aastasel kodanikuühiskonna teabekorraldajate seminaril, mis toimub 24.–25. novembril Zagrebis, arutatakse Ukrainas toimuva sõja mõju ELile, käsitledes kolme keerulist teemat.

Seminaril „Geopoliitiline ebastabiilsus Euroopa lävepakul: kodanikuühiskonna vaatenurk“ keskendutakse selle sõja kolmele aspektile.

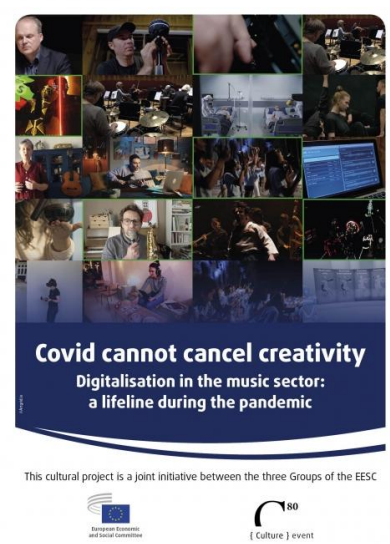
- **ELi laienemine**: kas sõda muudab ELi laienemise käiku? Mil määral on Ukraina, kes on nüüd kandidaatriik, ELiga ühinemiseks valmis? Kui õiglane on see erikohtlemine nende kandidaatriikide suhtes, kes on ELiga ühinemist aastaid oodanud? Kuidas sobitub siia väljavaade Euroopa geopoliitilisest kogukonnast?
- **Energia**: arvestades et EL pöörab selja Venemaa odavamale gaasile ja naftale ning Euroopa tööstus ja töötajad satuvad surve alla, siis mida saavad ELi riigid ära teha, et aidata inimestel need raskused seljatada? Kas neil on kiusatus pöörduda tagasi väga saastava söe juurde või viib see kiirema rohepöördeni? Kas EL suudab juhtida oma riigid kriisist välja sama edukalt nagu COVID-19 puhul?
- **Teabevahetus**: teabevahetuses, mis on selle sõja üks oluline relv, kasutatakse ära kõik tehnoloogia pakutavad uued võimalused. Kuidas vastaspooled seda kasutavad? Kes sellel rindel võidab ja kuidas tuleb EL uue desinformatsioonilainega toime?

Tähtsamate sõnavõtjate hulgas on järgmised ajakirjanikud: veebis leviva desinformatsiooni spetsialist ja BBC veebilehe looja **Tim Weber**, raamatu „Volodymyr Zelensky: in the mind of a hero“ kaasautor **Regis Genté** ja Serbias Ukraina sõjast põhjustatud identiteedikriisi kujutava dokumentaalfilmi „The Graduates“ looja **Dušan Gajić**.

Seminar on osa ELi ühendamise üritusest („Connecting EU“), mida korraldatakse juba 16. korda. Ürituse eesmärk on pakkuda ajakirjanikele ja kodanikuühiskonna organisatsioonide teabevahetusspetsialistidele platvormi, kus nad saavad luua kontakte ja arutada Euroopat parajasti mõjutavaid ühist huvi pakkuvaid teemasid. Üritus toob kokku komitee liikmed ja teised ELi esindajad, liikmesriikide partnerorganisatsioonid, ajakirjanikud ja teadlased, et arutada põletavaid päevakajalisi küsimusi.

Täismahus programm on peagi saadaval komitee veebilehel. Üritus toimub ainult kutsega, kuid huvitatud sidusrühmadele on mõned kohad eraldatud. Kutse saamiseks kirjutage palun aadressile

pressofficers@eesc.europa.eu.(dm)

Loovus COVID-19 ajal: muusikatööstuse näide

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee veebisaidil saab vaadata videointervjuude sarja, milles uuritakse, kuidas COVID-19 pandeemia on muutnud muusikainimeste tööd.

Tööstusharudest on COVID-19 pandeemia andnud kõige rängema hoobi kultuuri- ja loomesektoritele. Digitaalsete vahendite, loovuse ja innovatsiooni abil suutsid kunstnikud siiski oma publikuga ühendust hoida. Esile on kerkinud uued sisuvormid, millest mõned näitavad kunstnikke oma kodus muusikat salvestamas – nii loovad nad oma publikuga varasemast isiklikumad suhted. Digivahendite kasutamine on muutnud muusika kättesaadavamaks ka tõrjutud ja haavatavatele rühmadele.

Intervjuusarjas pealkirjaga „*COVID ei saa loovust välja lülitada*“ („COVID cannot cancel creativity“) uuritakse, kuidas sektor on tänu digivahendite ja innovatsiooni arukale kasutamisele suutnud kohaneda COVID-19 tõttu kehtestatud piirangutega, mil viisil on pandeemia kiirendanud digiüleminekut muusikasektoris ja kuidas saab innovatsiooni kasutada pärast pandeemiat. Erilist tähelepanu pööratakse sellele, millist kasu saab muusikasektor digiüleminekust.

Komitee kolme rühma (tööandjad, töötajad ja kodanikuühiskonna organisatsioonide rühm) ühisalgatusena sündinud projekt näitab, kui oluline on kultuur – seda ka kriisi ajal – ning kuidas selle sektori toetamine ja abistamine püsimajäämiseks on meie ühiskonna jaoks hädavajalik ja kesksel kohal majanduse taastamisel.

Sari „COVID ei saa loovust välja lülitada“ jätkub kuni 26. oktoobrini. Videoid saab vaadata SIIN. (ck)

Komitees toimuva näitusega tähistatakse Euroopa ühisraha 20. aastapäeva

Näitusel „Euro teekond“ on väljas euro ajalugu kujutav pildiseeria, kus on kasutatud Euroopa Liidu ajalooarhiivi materjale, Euroopa Komisjoni esitatud teavet ja Horvaatia keskpanga eksponaate.

Nüüd, mil käimas on arutelud digieuro võimaliku kasutuselevõtu üle, langeb euro 20. aastapäeva tähistamine kokku eurot kasutavate ELi liikmesriikide arvu suurenemisega, sest euroalaga ühineb 1. jaanuaril 2023 ka Horvaatia.

Selle projektiga kutsutakse näitusekülastajaid üles tegema kaasa teekonna algsest ideest kuni euromüntide ja -rahatähtede kasutuselevõtuni ning julgustatakse neid mõtisklema ühisraha olemasolu tähtsuse üle ja seda täielikult mõistma. Euro on rahu väljendus ning Euroopa integratsiooni kõige käegakatsutavam näide.

Näitus on komitee ruumides avatud **5.–31. oktoobril 2022**. (ck)

Toimetus

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Käesolevale väljaandele tegid kaastööd

Amalia Tsoumani (at)
Daniela Marangoni (dm)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Luke Carroll (lc)
Marco Pezzani (mp)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Vastutav koordineerija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Aadress

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
Jacques Delors’i hoone,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel: (+32 2) 546 94 76
E-post: eescinfo@eesc.europa.eu

EMSK Info ilmub üheksa korda aastas komitee täiskogu istungjärkude ajal. ?EMSK Info on kättesaadav 23 keeles.
EMSK Info ei ole ametlik aruanne komitee töö kohta, sellekohane teave avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas ja komitee teistes väljaannetes.
Artiklite kasutamine on lubatud, kui allikana mainitakse EMSK infot ja trükise link saadetakse toimetusele.

11/2022